

ساده

۱- در شعر «راز زندگی»، شاعر از شیوه ی ... استفاده کرده است.

پاسخ: گاهی در یک نوشته یا شعر، شخصیت های انسانی و یا غیرانسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله به گفت و گومی پردازند که به این کار «مناظره» می گویند. در شعر «راز زندگی»، از این شیوه استفاده شده است.

۲- مفهوم عبارت «یکی دو پیرهن بیش تر پاره کردن» چیست؟

پاسخ: مفهوم عبارت «یکی دو پیرهن بیش تر پاره کردن»، داشتن تجربه ی بیش تر است.

متوسط

۳- با توجه به داستان «پیاده و سوار»، اگر عبارات زیر را به ترتیب قرار دهیم، کدام عبارت آخرین رویداد خواهد بود؟
الف، ناگهان از کنار جاده، خرگوشی بیرون دوید و پا به فرار گذاشت.

ب، اگر این بسته را روی اسب خودت بگیری از جوانمردی تو سپاس گزار و دعاگو خواهم شد.

ج، اسب سوار به پارچه فروش گفت: «خیلی معذرت می خواهم تو را تنها گذاشتم و رفتم خرگوش را بگیرم.»

د، اسب سوار با خود گفت: «خوب بود بسته ی بار پارچه فروش را می گرفتم و می زدم به بیابان و می رفتم.»

پاسخ: رویدادها به ترتیب وقوع: ب - الف - د - ج

۴- دو قطعه شعر زیر بخش نخست دو قطعه از پروین اعتصامی هستند. کدام گزینه در مورد آن ها درست است؟

الف، بلبل آهسته به گل گفت شبی / که مرا از تو تمنّایی هست

من به پیوند تو یک رأی شدم / گر تو را نیز چنین رأیی هست

گفت فردا به گلستان باز آی / تا ببینی چه تماشایی هست

گر که منظور تو زیبایی ماست / هر طرف چهره ی زیبایی هست

ب، به لاله نرگس مخمور (مست) گفت وقت سحر / که هر که در صف باغ است صاحب هنری ست

بنفشه مژده ی نوروز می دهد ما را / شکوفه را ز خزان و ز مهرگان خبری ست

به جز رخ تو که زیب و فرش ز خون دل است / به هر رخ که در این منظر است زیب و فری ست (فر: شکوه و جلال)

جواب داد که من نیز صاحب هنرم / در این صحیفه ز من نیز نقشی و اثری ست

پاسخ: گاهی در یک نوشته یا شعر، شخصیت های انسانی یا غیر انسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله به گفت و گومی پردازند. به این کار «مناظره» می گویند.

قطعه ی «الف» در مناظره ی «بلبل و گل» و قطعه ی «ب» در مناظره ی «نرگس و لاله» است.

۵- «بوستان» اثر ... و به ... است.

پاسخ: کتاب «بوستان» اثر «مصلح الدین سعدی شیرازی» و به «شعر» است.

۶- یکی از شاعران برجسته ی انقلاب اسلامی ... بود که مجموعه شعرهای «به قول پرستو، کوچه ی آفتاب، تنفس صبح و آینه های ناگهان» از آثار اوست. او موفق به کسب جایزه ی نیما یوشیج موسوم به مرغ آمین بلورین شد.

پاسخ: قیصر امین پور از شاعران برجسته ی انقلاب اسلامی بود. مجموعه شعرهای او «به قول پرستو، کوچه ی آفتاب، تنفس صبح و آینه های ناگهان» از آثار او می باشد. او در سال ۱۳۶۸ موفق به کسب جایزه ی نیما یوشیج موسوم به مرغ آمین بلورین شد و در سال ۱۳۸۶ درگذشت.

دشوار

۷- در گزینه های زیر نوع آرای های ادبی را مشخص کنید

با دوستان مروت با دشمنان مدارا ()

فروریخت چون رود، خون از برش ()

اژدها در تاریکی فرو میرود ()

هد هد شیرین بیان گفت ()

پاسخ: - تضاد - مبالغه - کنایه - جان بخشی

۸- ابیات زیر برگزیده از غزلی از «رهی معیری» هستند. چه تعداد از این ابیات «شخصیت بخشی» دارند؟

۱) ای سیم گون رخت به سپیدی نشان برف / خویت به سان آتش و رویت به سان برف

ای تازه گل که در مه بهمن دمیده ای / نشکفته جز تو لاله و گل، در میان برف

چون برف را به روی لطیف تو نسبتی است / ای جان عاشقان، منم از عاشقان برف

پشتم خمیده ماند ز بار گران عشق / چون شاخه ی ضعیف ز بار گران برف

مولود بهمنی تو و نامهربان دلت / آموخت سردی از دل نامهربان برف

پاسخ: در بین ابیات صورت سؤال، فقط بیت آخر «شخصیت بخشی» دارد: «آموختن دل» و «دل برف»

۹- در میان ابیات زیر، در چند مورد «شخصیت بخشی» به کار نرفته است؟

الف، ای دل اوّل قدم نیک دلان / با بد و نیک جهان ساختن است

ب، سرمست ای کبوترک ساده دل میپر / در تیه بیابان، آز (حرص)، راه تو را دانه می زند

پ، خیال آشنایی بر دلم نگذشته بود اوّل / نمی دانم چه دستی طرح کرد این آشنایی را

ت، آب نالید وقت جوشیدن / کاوخ از رنج دیگ و جور شرار

پاسخ: تنها در بیت «پ» شخصیت بخشی وجود ندارد.

الف، مخاطب قرار دادن دل / ب، مخاطب قرار دادن کبوترک ساده دل / ت، نالیدن آب

ساده

۱۰- در درس راز زندگی شاعر به چه چیزهایی ویژگی انسانی نسبت داده است؟

۱) گل و برگ ۲) غنچه و گل ۳) درخت و سبزه ۴) درخت و برگ

پاسخ: گزینه ۲ شاعر در درس راز زندگی به غنچه و گل ویژگی انسانی نسبت داده است.

۱۱- کدام گزینه صحیح است؟

۱) شعر راز زندگی در محمد حسین بهجت تبریزی است.

۲) در شعر راز زندگی دل گرفته به گل نسبت داده شده است.

۳) در شعر راز زندگی خنده به غنچه نسبت داده شده است.

۴) در شعر راز زندگی غنچه و گل در حال مناظره هستند.

پاسخ: گزینه ۴ در این شعر شاعر غنچه و گل را مانند انسان پنداشته و این دو باهم در حال بحث و گفتگو هستند.

۱۲- در درس راز زندگی «دل گرفته» کنایه از چیست؟

۱) مریض بودن ۲) مهربان بودن ۳) غمگین بودن ۴) غمخوار بودن

پاسخ: گزینه ۳ دل گرفته کنایه از غمگین بودن است.

۱۳- بزاز به کدام معناست؟

۱) پیرمرد ۲) مرکب سوار ۳) دوره گرد ۴) پارچه فروش

پاسخ: گزینه ۴ بزاز به معنای پارچه فروش است.

۱۴- املای کدام مصرع صحیح است؟

۱) کاین موسوم حاصل بودو نیست تو را بار

۲) گفتمش طبر آهسته که جرم تو همین بس

۳) شد توده در آن باغ، سحر، حیمه ی بسیار

۴- تا شام، نیافتاد صدای تبر از گوش

پاسخ: گزینه ۱ صحیح کلمات طبر، صدای و حیمه به ترتیب تبر، صدای و حیمه است.

۱۵- کدام کلمه هم خانواده حفظ نمی باشد؟

۱) محفوظ ۲) حافظ ۳) حاضر ۴) محافظت

پاسخ: گزینه ۳ حاضر هم خانواده حفظ نمی باشد.

۱۶- کدام کلمه متضاد کلمه ی «نامدار» است؟

۱) مشهور ۲) معروف ۳) گمنام ۴) ماندگار

پاسخ: گزینه ۳ متضاد کلمه ی نامدار، گمنام است.

۱۷- به ستوه آمدن، کنایه از..... است.

۱) به بن بست رسیدن

۲) خوشحال شدن

۳) تمام شدن

۴) خسته شدن

پاسخ: گزینه ۴ به ستوه آمدن، کنایه از خسته شدن است.

۱۸- کدام بیت «شخصیت بخشی» دارد؟

۱) خاری به طعنه گفت چه حاصل ز بو و رنگ / خندید گل که هرچه مرا هست رنگ و بوست

۲) آن کیمیا که می طلبی، یار یکدل است / دردا که هیچ گاه نتوان یافت، آرزوست

۳) چه آسان می نمود اوّل غم دریا به بوی سود / غلط کردم که این طوفان به صد گوهر نمی ارزد

۴، آن کس که به دست جام دارد / سلطانی جم مدام دارد

پاسخ: گزینه ۱ «شخصیت بخشی» یعنی نسبت دادن ویژگی های انسانی به غیر انسان. در بیت گزینه ی «۱»، به گل و خار ویژگی های انسانی نسبت داده شده و این شخصیت بخشی است.

۱۹- در شعر «راز زندگی»، شاعر از شیوه ی ... استفاده کرده است.

(۱) مبالغه (۲) تضاد (۳) مناظره (۴) هیچ کدام

پاسخ: گزینه ۳ گاهی در یک نوشته یا شعر، شخصیت های انسانی و یا غیر انسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله به گفت و گومی پردازند که به این کار «مناظره» می گویند. در شعر «راز زندگی»، از این شیوه استفاده شده است.

۲۰- مفهوم عبارت «یکی دو پیرهن بیش تر پاره کردن» چیست؟

(۱) داشتن دوستان بیش تر (۲) داشتن تجربه ی بیش تر

(۳) داشتن قدرت بیش تر (۴) داشتن پول بیش تر

پاسخ: گزینه ۲ مفهوم عبارت «یکی دو پیرهن بیش تر پاره کردن»، داشتن تجربه ی بیش تر است.

۲۱- در کدام یک از بیت های زیر، آرایه ی مبالغه به چشم می خورد؟

(۱) ز بهر نیایش، سر و تن بشست / یکی پاک جای پرستش بجست

(۲) از آن پس نهاد از بر خاک، سر / چنین گفت: کای داور دادگر

(۳) چو رستم بدیدش برانگیخت اسب / بدو تاخت مانند آذر گشسب

(۴) خروشید و جوشید و بر کند خاک / ز سمّش زمین شد همه، چاک چاک

پاسخ: گزینه ۴ گزینه ی «۴» این که بر اثر برخورد سمّ رخس با زمین، زمین چاک چاک شده، آرایه ی مبالغه ایجاد کرده است.

۲۲- کدام گزینه، «جان بخشی به اشیا» دیده نمی شود؟

۱) رضا به کوروش گفت: «عجب سیب خوش رنگی، انگار نقّاشی ماهر، آن را رنگ آمیزی کرده است.»

۲) درخت پیر در حالی که می خندید، راه درست را به مسافر نشان داد.

۳) دست های آلوده به پسرک گفتند که باید قبل از غذا، آن ها را بشوید.

۴) قطره گفت: من قطره ای کوچک بودم و چون به دریا رسیدم، بزرگی آن را از خود دیدم.

پاسخ: گزینه ۱ در گزینه ی «۱» انسان است که سخن می گوید نه حیوان یا اشیا، بنابراین «جان بخشی به اشیا» دیده نمی شود.

۲۳- در جمله ی «گل، یکی دو پیراهن بیش تر از غنچه پاره کرده است.» نهاد کدام گزینه است؟

۱) پیراهن ۲) یکی ۳) غنچه ۴) گل

پاسخ: گزینه ۴ «گل»، در این جمله «نهاد» است.

۲۴- کدام گزینه نمی تواند گسترش یافته ی جمله ی «مادربزرگ را دید» باشد؟

۱) مادربزرگ را با آن نگاه های مهربانش دید.

۲) مادربزرگ را در میان حیاط قدیمی خانه اش دید.

۳) مادربزرگ را دید و از دیدن او بسیار هیجان زده شد.

۴) مادربزرگ را در خواب های رنگارنگش دید.

پاسخ: گزینه ۳ در گسترش یک جمله باید واژه هایی که زمان، مکان، حالت و فضا را بیان می کنند، به جمله اضافه شوند، نه یک جمله ی مستقل دیگر. بنابراین عبارت گزینه ی «۳» گسترش یافته ی جمله ی صورت سؤال نیست.

۲۵- در کدام گزینه، نادرستی املائی وجود ندارد؟

(۱) حاصل - ضعی فرایی - احسان

(۲) مذلت - سلطان - الفت

(۳) معذرت - اطراف - غنچه

(۴) ناگزیر - تفته - کحن

پاسخ: گزینه ۲ صورت صحیح کلمات نادرست: گزینه ی «۱»: حاصل گزینه ی «۳»: معذرت گزینه ی «۴»: کهن

۲۶- در همه ی گزینه ها شخصیت بخشی دیده می شود؛ به جز گزینه ی

(۱) تندر دیوانه غرآن / مشتی می زد ابرها را

(۲) می برد لذت از نوازش آب / ساحل بی خیال خواب آلود

(۳) از سر شاخ درختان / می رسد آوای بلبل

(۴) سنگ، پیشانی به خاک / ابر، سر بر آسمان

پاسخ: گزینه ۳ بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: «مشت زدن تندر» شخصیت بخشی دارد.

گزینه ی «۲»: «نوازش آب» و «بی خیال و خواب آلود بودن ساحل» شخصیت بخشی دارد.

گزینه ی «۴»: «سجده کردن سنگ» و «سر به آسمان بردن ابر» شخصیت بخشی دارد.

۲۷- کدام بیت شخصیت بخشی ندارد؟

(۱) به دیگران ببر ای باد بوی نومییدی / که در خرابه ما زین متاع بسیار است

(۲) نیست خار کینه در گلزار من / وین نوا پیدا و پنهان می زنم

۳) به درد بی کسیم خون شوای پر پرواز / کز آشیان به درم کردی و قفس هم نیست

۴) هر جا کشند صورت زیبای شاه را / خورشید سجده می کند آن جایگاه را

پاسخ: گزینه ۲ عبارت «خار کینه» در گزینه «۲» تشبیه دارد، ولی بیت این گزینه شخصیت بخشی ندارد. در سایر ابیات برای «باد» و «پر» و «خورشید» شخصیت انسانی در نظر گرفته شده است.

۲۸- هر یک از ابیات زیر، بیت نخست یک شعر از پروین اعتصامی هستند. بیت کدام گزینه آغا زگر یک «مناظره» است؟

۱) شنیده اید که آسایش بزرگان چیست؟ / برای خاطر بیچارگان نیاسودن

۲) وقت سحر، به آینه ای گفت شانه ای / کاوخ فلک چه کج رو و گیتی چه تند خوست

۳) بی روی دوست، دوش (دیشب) شب ما سحر نداشت / سوز و گداز شمع و من و دل اثر نداشت

۴) نفس روینده در رعایت اوست / نفس گوینده در هدایت اوست

پاسخ: گزینه ۲ مناظره یعنی بحث و گفت و گو بین شخصیت های مختلف در نوشته یا شعر. بیت گزینه ی «۲» آغازگر مناظره ای بین آینه و شانه است.

۲۹- کتاب «آینه های ناگهان» اثر و حکایت منظوم «شعر قند و عسل» اثر است.

۱) پروین اعتصامی - مهدی آذریزدی

۲) قیصر امین پور - پروین اعتصامی

۳) پروین اعتصامی - پروین اعتصامی

۴) قیصر امین پور - مهدی آذریزدی

پاسخ: گزینه ۴ کتاب «آینه های ناگهان» اثر قیصر امین پور و حکایت منظوم «شعر قند و عسل» اثر مهدی آذریزدی است.

۳۰- در همه ی ابیات به جز بیت گزینه ی، آرایه ی «شخصیت بخشی» به کار رفته است.

۱) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی

۲) زمان به دست شما می دهد زمام مراد / از آن که هست به دست خرد، زمام شما (زمام: افسار)

۳) زین موج اشک تفته و توفان آه سرد / ای دیده هوش دار که دریاست در دلم (تفته: داغ)

۴) بیا تا ببینیم در کار گل / ز شبنم بشوم رخسار گل

پاسخ: گزینه ۱ شخصیت بخشی در سایر گزینه ها: گزینه ی «۲»: دست خرد

گزینه ی «۳»: ای دیده

گزینه ی «۴»: رخسار گل

۳۱- کدام یک از ابیات زیر به شیوه ی مناظره سروده نشده است؟

۱) به لاله نرگس مخمور گفت وقت سحر / که هر که در صف باغ است صاحب هنری است

۲) ای خوشا مستانه سر در پای دلبر داشتن / دل تهی از خوب و زشت چرخ اخضر (سبز) داشتن

۳) وقت سحر به آینه ای گفت شانه ای / کاوخ! فلک چه کج رو و گیتی چه تندخوست

۴) بارید ابر بر گل پژمرده ای و گفت / کاز قطره بهر گوش تو آویزه ساختم

پاسخ: گزینه ۲ در ابیات گزینه های «۱»، «۳» و «۴»، شاعر با مخاطب و روبه رو قرار دادن دو شخصیت غیر انسانی، از شیوه ی مناظره استفاده کرده است.

۳۲- با توجه به داستان «پیاده و سوار»، اگر عبارات زیر را به ترتیب قرار دهیم، کدام عبارت آخرین رویداد خواهد بود؟

الف) ناگهان از کنار جاده، خرگوشی بیرون دوید و پا به فرار گذاشت.

ب) اگر این بسته را روی اسب خودت بگیری از جوانمردی تو سپاس گزار و دعاگو خواهم شد.

- ج) اسب سوار به پارچه فروش گفت: «خیلی معذرت می خواهم تو را تنها گذاشتم و رفتم خرگوش را بگیرم.
- د) اسب سوار با خود گفت: «خوب بود بسته ی بار پارچه فروش را می گرفتم و می زدم به بیابان و می رفتم

د (۱) ج (۲) ب (۳) الف (۴)

پاسخ: گزینه ۲ رویدادها به ترتیب وقوع: ب - الف - د - ج

۳۳- آرایه ی مقابل کدام عبارت نادرست بیان شده است؟

- ۱) شهید، چون چراغی است که در خانه ی ما می سوزد. (مبالغه)
- ۲) آه سعدی اثر کند در کوه / نکند در تو سنگدل اثری (مبالغه)
- ۳) برگ های سبز درخت در وزش نسیم به رقص درمی آیند. (شخصیت بخشی)
- ۴) ابر می گرید و می خندد از آن گریه چمن (شخصیت بخشی)
- پاسخ:** گزینه ۱ در عبارت گزینه ی «۱» مبالغه وجود ندارد. این عبارت دارای تشبیه است. (چون چراغ)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: مبالغه در بی احساس و سنگدل بودن مخاطب (معشوق)

گزینه ی «۳»: رقصیدن برگ های سبز درخت شخصیت بخشی است.

گزینه ی «۴»: گریه کردن ابر و «خندیدن چمن» شخصیت بخشی است.

۳۴- صنعت «مناظره» را در کدام بیت می توان یافت؟

- ۱) گفتم نگرم روی تو گفتم به قیامت / گفتم روم از کوی تو گفتم به سلامت
- ۲) عمرم همه در هجر تو بگذشت که روزی / در بر کنم از وصل تو تشریف کرامت
- ۳) دامن ز کفم می کشی و می روی امروز / دست من و دامن تو فردای قیامت

۴، امروز بسی پیش تو خوارند و پس از مرگ / بر خاک شهیدان تو خار است علامت

پاسخ: گزینه ۱ بیت گزینه «۱» صنعت مناظره دارد، چرا که گفت و گویی است بین شاعر و محبوبش.

۳۵- در کدام گزینه، هر دو آرایه ی مناظره و شخصیت بخشی وجود دارد؟

۱) گفتم که دلم، گفت چه داری در دل؟ / گفتم غم تو، گفت نگاهش می دار

۲) پرسید از او چنار که تو چند ساله ای؟ / گفتا دویست باشد و اکنون زیادتی است

۳) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست

۴) نخستین بار گفتش کز کجایی؟ / بگفت از دار ملک آشنایی

پاسخ: گزینه ۲ بیت گزینه ی «۲» گفت و گو میان چنار و کدوبن است، بنابراین هم مناظره و هم شخصیت بخشی در این بیت وجود دارد.

۳۶- در کدام بیت، شاعر از مناظره استفاده نکرده است؟

۱) بارید ابر بر گل پژمرده ای و گفت / کز قطره بهر گوش تو آویزه ساختم

۲) بلبل آهسته به گل گفت شبی / که مرا از تو تمنایی هست

۳) عالمی طعنه زد به نادانی / که بهر موی من دو صد هنر است

۴) ای دل عبث مخور غم دنیا را / فکرت مکن نیامده فردا را

پاسخ: گزینه ۴: گاهی در شعر یا نوشته، شخصیت های انسانی یا غیر انسانی به صورت پرسش و پاسخ یا بحث و مجادله با هم گفت و گو می کنند. در بیت گزینه ی «۱»، ابر و گل، در بیت گزینه ی «۲»، گل و بلبل و در بیت گزینه ی «۳»، عالم و نادان با هم گفت و گو می کنند.

۳۷- صنعت «مناظره» را در کدام بیت می توان یافت؟

۱) گفتا که چند رانی؟ گفتم که تا بخوانی / گفتا که چند جوشی؟ گفتم که تا قیامت

۲) دعوی عشق کردم سوگندها بخوردم / کز عشق یاره کردم من ملکت و شهامت

۳) هر کس ز جمله عالم از تو نصیب دارند / عشق تو شد نصیبم احسنت ای کرامت

۴) معنی به سجده آید چون صورت تو بیند / هر حرف رقص آرد چون بشنود کلامت

پاسخ: گزینه ۱ بیت گزینه ی «۱» صنعت مناظره دارد، چرا که گفت وگویی است بین شاعر و محبوبش.

۳۸- کدام بیت شخصیت بخشی دارد؟

۱) من آنم که چون جام گیرم به دست / ببینم در آن آینه هر چه هست (جام: ظرف نوشیدنی)

۲) که حافظ چو مستانه سازد سرود / ز چرخش دهد زهره آواز رود (چرخ: آسمان / زهره: نام سیاره ای / رود: نوعی ساز)

۳) مغنی بزن آن نوآیین سرود / بگو با حریفان به آواز رود (مغنی: آوازخوان / نوآن: زیبا و نو / رود: نوعی ساز)

۴) مغنی نوای طرب ساز کن / به قول و غزل قصه آغاز کن (مغنی: آوازخوان / طرب: شادی)

پاسخ: گزینه ۲ شاعر در بیت گزینه ی «۲» می گوید سیاره ی زهره برای او ساز می زند که این شخصیت بخشی است.

۳۹- در کدام گزینه، آرایه ی «شخصیت بخشی» به کار نرفته است؟

۱) غنچه ای گفت به پژمرده گلی / که ز ایام، دلت زود آزد

۲) بوی گل و بانگ مرغ بر خاست / هنگام نشاط و روز صحراست

۳) ای دیو سپید پای در بند / ای گنبد گیتی، ای دماوند

۴) ابر می گرید و می خندد از آن گریه چمن

پاسخ: گزینه: ۲ بررسی سایر گزینه ها: گزینه ی «۱» سخن گفتن «رفتاری انسانی است که به غنچه نسبت داده شده

است. «آزوده شدن دل گل» نیز آرایه ی شخصیت بخشی دارد.

گزینه ی «۳»: در این بیت، «دیو سپید»، «گنبد گیتی» و «دماوند» که غیر انسان هستند، منادا واقع شده اند، بنابراین

از آرایه ی شخصیت بخشی استفاده شده است.

گزینه ی «ع»: «گریه کردن» و «خندیدن» رفتارهای انسانی هستند که به ابر و چمن نسبت داده شده است.

۴۰- دو قطعه شعر زیر بخش نخست دو قطعه از پروین اعتصامی هستند. کدام گزینه در مورد آن ها درست است؟

الف، بلبل آهسته به گل گفت شبی / که مرا از تو تمنّایی هست

من به پیوند تو یک رأی شدم / گر تو را نیز چنین رأیی هست

گفت فردا به گلستان بازآی / تا ببینی چه تماشایی هست

گر که منظور تو زیبایی ماست / هر طرف چهره ی زیبایی هست

ب، به لاله نرگس مخمور (مست) گفت وقت سحر / که هر که در صف باغ است صاحب هنری ست

بنفشه مژده ی نوروز می دهد ما را / شکوفه را ز خزان و ز مهرگان خبری ست

به جز رخ تو که زیب و فرش ز خون دل است / به هر رخ که در این منظر است زیب و فری ست (فرّ: شکوه و جلال)

جواب داد که من نیز صاحب هنرم / در این صحیفه ز من نیز نقشی و اثری ست

۱) هر دو شعر مناظره هستند. ۲) هیچ کدام از دو شعر مناظره نیستند.

۳) قطعه ی «الف» برخلاف قطعه ی «ب» مناظره است. ۴) قطعه ی «ب» برخلاف قطعه ی «الف» مناظره است.

پاسخ: گزینه ۱ گاهی در یک نوشته یا شعر، شخصیت های انسانی یا غیر انسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله به گفت و گو می پردازند. به این کار «مناظره» می گویند. قطعه ی «الف» در مناظره ی «بلبل و گل» و قطعه ی «ب» در مناظره ی «نرگس و لاله» است.

۴۱- متن زیر چه کسی را معرفی می کند؟

«یکی از نویسندگان و ورزیده ی ادبیات کودک و نوجوان ایران، زاده ی خرّمشاه در حومه ی یزد بود. وی که در سال ۱۳۸۸ هجری خورشیدی فوت کرد، پنج کتاب در مجموعه ی کتاب های «قصّه های خوب برای بچه های خوب» از خود به یادگار گذاشت.»

۱) نادر ابراهیمی ۲) مهدی آذریزدی ۳) قیصر امین پور ۴) سلمان هراتی

پاسخ: گزینه ۲ متن سؤال معرف مهدی آذریزدی است.

۴۲- دو قطعه شعر زیر بخش نخست دو قطعه از پروین اعتصامی هستند. کدام گزینه در مورد آن ها درست است؟

الف) بلبل آهسته به گل گفت شبی / که مرا از تو تمنّایی هست

من به پیوند تو یک رأی شدم / گر تو را نیز چنین رأیی هست

گفت فردا به گلستان باز آی / تا ببینی چه تماشایی هست

گر که منظور تو زیبایی ماست / هر طرف چهره ی زیبایی هست

ب) به لاله نرگس مخمور (مست) گفت وقت سحر / که هر که در صف باغ است صاحب هنری ست

بنفشه مژده ی نوروز می دهد ما را / شکوفه را ز خزان و ز مهرگان خبری ست

به جز رخ تو که زیب و فرش ز خون دل است / به هر رخی که در این منظر است زیب و فری ست (فرّ: شکوه و جلال)

جواب داد که من نیز صاحب هنرم / در این صحیفه ز من نیز نقشی و اثری ست

۱) هر دو شعر مناظره هستند. ۲) هیچ کدام از دو شعر مناظره نیستند.

۳) قطعه ی «الف» برخلاف قطعه ی «ب» مناظره است. ۴) قطعه ی «ب» برخلاف قطعه ی «الف» مناظره است.

پاسخ: گزینه ۱ گاهی در یک نوشته یا شعر، شخصیت های انسانی یا غیرانسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله به گفت و گو می پردازند. به این کار «مناظره» می گویند. قطعه ی «الف» در مناظره ی «بلبل و گل» و قطعه ی «ب» در مناظره ی «نرگس و لاله» است.

۴۳- عبارت «زندگی گوشه ای درون خود، نشستن است»، در درس «راز زندگی»، بیان گر چه مفهومی است؟

۱) تفکر ۲) گوشه نشینی ۳) آزادگی ۴) غرور

پاسخ: گزینه ۲ با توجه به درس «راز زندگی»، غنچه با بیان این عبارت اشاره به «گوشه نشینی و درون خود بودن» دارد.

۴۴- متن زیر چند نادرستی املائی دارد؟

«مرد بزّاز که بسیار خسته شده بود، به سوار گفت: اگر این بسته را روی اسب خودت بگیری، از جوانمردی تو سپاسگذار و دعاگو خواهم شد. سوار جواب داد: حق با تو است که کمک کردن به هم‌نوع، کار پسندیده‌ای است و صواب هم دارد اما از این متعسّم که اسب من دیشب، کاه و جو نخورده است و تاب و توان راه رفتن ندارد.»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

پاسخ: گزینه ۲ املائی واژه‌های «سپاسگزار، ثواب و متأسّفم» در متن صورت سؤال نادرست آمده‌اند.

۴۵- نام پدیدآورندگان آثار «قصّه‌های تازه از کتاب‌های کهن» و «تنفّس صبح» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) سعدالدّین وراوینی - مصلح الدّین سعدی شیرازی (۲) مهدی آذریزدی - سعدالدّین وراوینی

(۳) مهدی آذریزدی - قیصر امین پور (۴) مصلح الدّین سعدی شیرازی - مهدی آذریزدی

پاسخ: گزینه ۳ نویسندگان آثار «قصّه‌های تازه از کتاب‌های کهن» و «تنفّس صبح» به ترتیب «مهدی آذریزدی» و «قیصر امین پور» هستند.

۴۶- نام صاحب اثر در کدام گزینه درست نیامده است؟

(۱) گلستان: سعدی (۲) مرزبان نامه به زبان طبری: مرزبان بن رستم شروین

(۳) راز زندگی: قیصر امین پور (۴) مرزبان نامه به زبان فارسی دری: مهدی آذریزدی

پاسخ: گزینه ۴ برگردان «مرزبان نامه» به زبان فارسی دری اثر «سعدالدّین وراوینی» است و بازنویسی این کتاب را «مهدی آذریزدی» انجام داده‌است.

۴۷- کدام یک از گزینه‌های زیر، از داستان «پیاده و سوار» دریافت نمی‌شود؟

(۱) بار خود را به دوش کشیدن (۲) اعتماد کردن به همه‌ی انسان‌ها

(۳) تصمیم‌گیری عاقلانه (۴) آینده‌نگری

پاسخ: گزینه ۲ بار خود را به دوش کشیدن، تصمیم گیری عاقلانه و دوراندیشی و آینده نگری پیام های این داستان هستند.

۴۸- کدام یک از گزینه های زیر در مورد «خلاصه نویسی» صحیح است؟

(۱) در نوشتن آن نباید از جزئیات چشم بپوشیم.

(۲) یکی از راه های رسیدن به مهارت در نویسندگی محسوب می شود.

(۳) نیازی به ذکر مطالب مهم و اصلی نیست.

(۴) حجم نوشته ها زیاد است.

پاسخ: گزینه ۲ «خلاصه نویسی» یکی از راه های رسیدن به مهارت در نویسندگی است. در نوشتن آن باید مطالب مهم و اصلی را ذکر کنیم و از نوشتن جزئیات، چشم بپوشیم. در خلاصه نویسی حجم نوشته ها کم است.

۴۹- در کدام یک از گزینه های زیر، آرایه ی «شخصیت بخشی» به کار نرفته است؟

(۱) برگ درختان سبز، در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری ست، معرفت کردگار

(۲) سیر یک روز طعنه زد به پیاز/ که تو مسکین، چه قدر بدبویی

(۳) گل، یکی دو پیرهن بیش تر ز غنچه پاره کرده است.

(۴) درخت، غنچه برآورد و بلبلان مستند/ جهان جوان شد و یاران به عیش بنشستند

پاسخ: گزینه ۱ در همه ی گزینه ها به جز گزینه ی «۱»، شخصیت بخشی وجود دارد.

۵۰- ابیات زیر از ابتدای یکی از اشعار پروین اعتصامی انتخاب شده اند. آرایه ی «شخصیت بخشی» را در کدام بیت می توان یافت؟

(۱) یکی گوهر فروشی ثروت اندوز / به دست آورد الماسی دل افروز (زیبا)

(۲) نهادهش در میان کیسه ای خُرد / ببستش سخت و سوی مخزنش بُرد

۳) درافکندش به صندوقی از آهن / به شام اندر نهفت آن روز روشن

۴) ز بند و بست چون شد کیسه آگاه / حساب کار خود گم کرد ناگاه

پاسخ: گزینه ۴ شخصیت بخشی: آدم نمایی، نسبت دادن ویژگی های انسانی به غیر انسان.

طلافروشی ثروت اندوز، الماسی زیبا به دست می آورد و آن را درون کیسه ی کوچکی، درون صندوقی آهنی پنهان می کند.

کیسه ی کوچک که از تلاش طلافروش برای امن نگه داشتن جای خود آگاه می شود، حساب کار خود را گم کرده، گمان می کند این ها همه برای اوست در حالی که

مناظره ی الماس و کیسه در ادامه ی این داستان، زیبا و خواندنی است.

۵۱- در کدام گزینه «جان بخشی به اشیا» وجود ندارد؟

۱) من، کتاب، زبان همه ی دانشمندان و از همه مهم تر پیام رسان پیامبران بزرگم.

۲) گران سنگ تیره دل سخت سر / ز دش سیلی و گفت: دور ای پسر!

۳) نشد چشمه از پاسخ سنگ، سرد / به کندن در استاد و ابرام کرد

۴) این همه رفت و آمد مردم نشانه ی چیست؟

پاسخ: گزینه ۴ در گزینه های «۱»، «۲» و «۳» جان بخشی به اشیا وجود دارد اما در گزینه ی «۴»، ویژگی انسانی به

جسم بی جان نسبت داده نشده است و جان بخشی وجود ندارد.

۵۲- در گزینه ی ... به ترتیب در بیت اول «جان بخشی» و در بیت دوم «مناظره» به کار رفته است.

وقت سحر به آینه گفت شانه ای / کاوخ فلک چه کج رو و گیتی چه تندخوست

۱) نگشت آسایشم یک لحظه دمساز / گهی از گربه ترسیدم گه از باز

۲) مرغ زیرک که می رمید از دام / باهمه زیرکی افتاد بر دام

منظور و مقصدی شناسد به جز جفا/ من با یکی نظاره جهان را شناختم

۳) بگفت ای دوست مهر از کینه بشناس/ ز ما ناید به جز تیمارخواری

۴) گفتم غم تو دارم گفتا غمت برآید/ گفتم که ماه من شو گفتا اگر برآید

پاسخ: گزینه ۴ در بیت اول گزینه ی «۴»، جان بخشی و در بیت دوم این گزینه، مناظره وجود دارد.

۵۳- «بوستان» اثر ... و به ... است.

۱) خواجه نظام الملک توسی - شعر
۲) مصلح الدین سعدی شیرازی - شعر

۳) خواجه نظام الملک توسی - نثر همراه شعر
۴) مصلح الدین سعدی شیرازی - نثر همراه شعر

پاسخ: گزینه ۲ کتاب «بوستان» اثر «مصلح الدین سعدی شیرازی» و به «شعر» است.

۵۴- در کدام یک از گزینه های زیر، آرایه ی مناظره دیده نمی شود؟

۱) گفتم که بسی خط خطا بر تو کشیدند/ گفتا همه آن بود که بر لوح جبین بود

۲) نخستین بار گفتش کز کجایی/ بگفت از دار ملک آشنایی

۳) زمانه از ورق گل مثال روی تو بست/ ولی ز شرم تو در غنچه کرد پنهانش

۴) بگفت آن جا به صنعت در چه کوشند/ بگفت انده (اندوه) خرد و جان فروشد

پاسخ: گزینه ۳ گاهی در یک نوشته یا شعر، شخصیت های انسانی و یا غیر انسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله به گفت و گو می پردازند که به این کار مناظره می گویند. در سایر گزینه ها، به غیر از گزینه ی «۳» گفت و گو میان دو نفر وجود دارد.

۵۵- کدام یک از گزینه های زیر «جان بخشی» ندارد؟

۱) بادها بی کارند.
۲) شهدا خورشیدند.

۳) در بهار، زمین بخشنده است.
۴) گل، به خنده گفت.

پاسخ: گزینه ۲ در گزینه ی «۲» تشبیه صورت گرفته و جان بخشی ندارد.

۵۶- در کدام گزینه جان بخشی وجود ندارد؟

(۱) نشد چشمه از پاسخ سنگ، سرد/ به کندن در استاد و ابرام کرد

(۲) گران سنگ تیره دل سخت سر/ زدش سیلی و گفت: «دور ای پسر!»

(۳) گاه خورشید/ صورتش را به پس پنجره ی آسمان می چسبانید

(۴) گرت پایداری است در کارها/ شود سهل پیش تو دشوارها

پاسخ: گزینه ۴ در تمامی گزینه ها به غیر از گزینه ی «۴»، جان بخشی وجود دارد.

۵۷- در کدام گزینه «شخصیت بخشی» وجود ندارد؟

(۱) جوجه های کبوتران گفتند: «کاش می شد کنار هم باشیم»

(۲) پسرک یتیم صورت می خراشید و زار می زد و می دوید.

(۳) کم کم شهری سپیدپوش به استقبالمان می آید.

(۴) آگاه باش ای خاک خوزستان! تو آن هستی که دشمنان زیادی را دیده ای و آن ها را شکست داده ای.

پاسخ: گزینه ۲ شخصیت بخشی (تشخیص)، نسبت دادن ویژگی های انسانی است به غیرانسان. یکی از انواع تشخیص،

«مخاطب قرار دادن غیرانسان» است، چنان که در عبارت گزینه ی «۴»، «خاک خوزستان» مخاطب واقع شده است.

در عبارت گزینه ی «۲»، ویژگی انسانی به «غیرانسان» ی نسبت داده نشده است.

۵۸- کدام بیت شخصیت بخشی دارد؟

(۱) دیگر ز شاخ سرو سهی (بلند) بلبل صبور / گلبانگ زد که چشم بد از روی گل به دور

(۲) از دست غیبت تو شکایت نمی کنم / تا نیست غیبتی، نبود لذت حضور

(۳) گر دیگران به عیش و طرب خرمند و شاد / ما را غم نگار بود مایه ی سرور

۴، زاهد اگر به حور و قصور است امیدوار / ما را شراب خانه قصور است و یار حور

پاسخ: گزینه ۱ در بیت گزینه ی «۱» صفت «صبور» و نیز، توانایی سخن گفتن به «بلبل» نسبت داده شده و برای آن شخصیت انسانی تصویر شده است.

۵۹- کدام بیت شخصیت بخشی دارد؟

۱) دیگر ز شاخ سرو سهی (بلند) بلبل صبور / گلبانگ زد که چشم بد از روی گل به دور

۲) از دست غیبت تو شکایت نمی کنم / تا نیست غیبتی، نبود لذت حضور

۳) گر دیگران به عیش و طرب خرمند و شاد / ما را غم نگار بود مایه ی سرور

۴، زاهد اگر به حور و قصور است امیدوار / ما را شرابخانه قصور است و یار حور

پاسخ: گزینه ۱ در بیت گزینه ی «۱» صفت «صبور» و نیز، توانایی سخن گفتن به «بلبل» نسبت داده شده و برای آن شخصیت انسانی تصویر شده است.

۶۰- کدام گزینه «جان بخشی به اشیا» وجود ندارد؟

۱) من، کتاب، زبان همه ی دانشمندان و از همه مهم تر پیام رسان پیامبران بزرگم.

۲) من کتابم و این جا نمایشگاه کتاب است.

۳) دیگر حرفی ندارم جز این که «مرا بخوانید تا همه چیز را بدانید.»

۴) این همه رفت و آمد مردم نشانه ی چیست؟

پاسخ: گزینه: ۴ در گزینه های «۱»، «۲» و «۳» کتاب که جسمی بی جان است با ما صحبت می کند. صحبت کردن، از ویژگی های انسان است، بنابراین در این سه گزینه «جان بخشی به اشیا» وجود دارد. در گزینه ی «۴»، ویژگی انسانی به جسم بی جان نسبت داده نشده است.

۶۱- ابیات زیر برگزیده از غزلی از «رهی معیری» هستند. چه تعداد از این ابیات «شخصیت بخشی» دارند؟

«ای سیم گون رخت به سپیدی نشان برف / خویت به سان آتش و رویت به سان برف

ای تازه گل که در مه بهمن دمیده ای / نشکفته جز تو لاله و گل، در میان برف

چون برف را به روی لطیف تو نسبتی است / ای جان عاشقان، منم از عاشقان برف

پشتم خمیده ماند ز بار گران عشق / چون شاخه ی ضعیف ز بار گران برف

مولود بهمنی تو و نامهربان دلت / آموخت سردی از دل نامهربان برف

۱) صفر ۲) یک ۳) دو ۴) سه

پاسخ: گزینه ۲ در بین ابیات صورت سؤال، فقط بیت آخر «شخصیت بخشی» دارد: «آموختن دل» و «دل برف»

۶۲- در کدام گزینه، جان بخشی وجود ندارد؟

۱) گل بخندید و باغ شد پدرام / ای خوشا این جهان بدین هنگام

۲) فردا که پیشگاه حقیقت شود پدید / شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد

۳) گرچه من خود ز عدم دل خوش و خندان بودم / عشق آموخت مرا شکل دگر خندیدن

۴) خواهم شدن به میکده گریان و دادخواه / کز دست غم خلاص من آن جا مگر شود

پاسخ: گزینه ۲ جان بخشی در گزینه ها به صورت زیر است:

گزینه ی «۱»: گل بخندید ← خندیدن گل گزینه ی «۳»: عشق آموخت ← آموختن عشق

گزینه ی «۴»: دست غم ← نسبت دادن دست به غم (توانایی آزار رساندن غم)

۶۳- درمیان ابیات زیر، در چند مورد «شخصیت بخشی» به کار نرفته است؟

الف، ای دل اول قدم نیک دلان / با بد و نیک جهان ساختن است

ب، سرمست ای کبوترک ساده دل میر / در تیه (بیابان) آز (حرص) راه تو را دانه می زند

پ، خیال آشنایی بر دلم نگذشته بود اوّل / نمی دانم چه دستی طرح کرد این آشنایی را

ت، آب نالید وقت جوشیدن / کاوخ از رنج دیگ و جور شرار

(۱) یک (۲) سه (۳) چهار (۴) دو

پاسخ: گزینه ۱ تنها در بیت «پ» شخصیت بخشی وجود ندارد.

الف، مخاطب قرار دادن دل / ب، مخاطب قرار دادن کبوترک ساده دل / ت، نالیدن آب

۶۴- در کدام گزینه «جان بخشی به اشیا» به کار نرفته است؟

(۱) گل بخندید و باغ شد پدرام (۲) عشق آموخت مرا شکل دگر خندیدن

(۳) شب بر چارچوب پنجره ی من خیره نگاه می کند (۴) فراغ از سرو بستانی و شمشاد چمن دارم

پاسخ: گزینه ۴ چون در این گزینه شاعر خود را از سرو و شمشاد بی نیاز می داند و هیچ گونه جان بخشی به کار نرفته است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: خندیدن گل و شاد شدن باغ جان بخشی دارد.

گزینه ی «۲»: اینکه عشق را مانند انسانی می داند که آموزش می دهد، جان بخشی دارد.

گزینه ی «۳»: اینکه شب مانند انسان خیره نگاه می کند، جان بخشی دارد.

نکته ی آموزشی: هر جایی که به اشیا ی بی جان، کارهای انسانی نسبت داده شود «جان بخشی» ایجاد می شود.

۶۵- کدام بیت هم شخصیت بخشی دارد و هم تشبیه؟

(۱) بنفشه زی تو فرستادم و خجل ماندم / که گل کسی نفرستد به هدیه زی گلشن (زی: به سوی، گلشن: گلستان)

۲) بنفشه گرچه دلاویز و عنبرآمیز است / خجل شود بر آن زلفِ هم چو مشکِ ختن (عنبر و مشکِ ختن: نماد بوی خوش)

۳) بنفشه در برِ مویتِ فکنده سر در جیب / گل از نظاره ی رویت دریده پیراهن (جیب: گریبان، نظاره: نگریستن به چیزی)

۴) که ای شکسته بهای بنفشه از سرِ زلف / دلِ رهی را چون زلفِ خویشتنِ مشکن (رهی: رهی معیّری، نام شاعر)

پاسخ: گزینه ۲ بررسی ابیات گزینه ها:

گزینه ی «۱»: سوی تو بنفشه فرستادم ولی خجالت زده شدم، زیرا کسی برای گلستان گل هدیه نمی فرستد.

گزینه ی «۲»: اگرچه بنفشه دلاویز و عنبرآمیز است، کنارِ آن زلفِ هم چون مشکِ ختن تو خجالت زده می شود.

گزینه ی «۳»: بنفشه در کنارِ موی تو سر در گریبان فرو برده و گل از تماشای رویت پیراهن دریده است.

گزینه ی «۴»: که ای کسی که از سرِ زلفت، بنفشه را بی قیمت کرده ای، دل من شاعر را مثلِ زلفِ خودت نشکن.

مشخص است که بیت گزینه ی «۲» هم تشبیه دارد و هم شخصیت بخشی.

۶۶- قیصر امین پور در سال ۱۳۶۸ موفق به کسبِ جایزه ی ... ، موسوم به «مرغِ آمینِ بلورین» شد.

۱) سهراب سپهری ۲) نیما یوشیج ۳) ملک الشعرای بهار ۴) شهریار

پاسخ: گزینه ۲ قیصر امین پور در سال ۱۳۶۸ موفق به کسبِ جایزه ی نیما یوشیج موسوم به «مرغِ آمینِ بلورین» شد.

«مرغِ آمین» نامِ یکی از اشعارِ نیما یوشیج است که به این شکل آغاز می شود:

«مرغِ آمین در دالودی ست کآواره / بمانده / رفته تا آن سوی این بیداد خانه / ...»

۶۷- عبارت زیر، چند نادرستی املایی وجود دارد؟

«وقتی بدّاز دوره گرد از آبادی خارج شد و به راه بیابانی رسید، مردی اسب سوار را دید که آهسته آهسته می رفت. به

او گفت:

«آقا، حالا که ما هر دو از یک راه می رویم، اگر این بسته پارچه ی مرا را روی اسب خودت بگیری، از جوانمردی تو سپاسگذار و دعاگو خواهم شد». سوار جواب داد: «حق با تو است که کمک کردن به هم‌نوع، کار پسندیده ای است اما متأسفم که اسب من دیشب کاه و جو نخورده و چون تاب و توان راه رفتن هم ندارد، سر بار گذاشتن روی او از بی انصافی است و خدا را خوش نمی آید.»

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

پاسخ: گزینه ۳ در عبارت صورت سؤال، واژه های «بِراز» و «سپاسگزار» نادرست نوشته شده اند.

۶۸- در کدام گزینه، «جان بخشی به اشیا» دیده نمی شود؟

(۱) رضا به کوروش گفت: «عجب سیب خوش رنگی، انگار نقاشی ماهر، آن را رنگ آمیزی کرده است.»

(۲) درخت پیر در حالی که می خندید، راه درست را به مسافر نشان داد.

(۳) دست های آلوده به پسرک گفتند که باید قبل از غذا، آن ها را بشوید.

(۴) قطره گفت: من قطره ای کوچک بودم و چون به دریا رسیدم، بزرگی آن را از خود دیدم.

پاسخ: گزینه ۱ در گزینه ی «۱» انسان است که سخن می گوید نه حیوان یا اشیا، بنابراین «جان بخشی به اشیا» دیده نمی شود.

۶۹- در کدام گزینه، «جان بخشی به اشیا» وجود دارد؟

(۱) گاه تنهایی، صورتش را به پس پنجره می چسباند (۲) گفتا برو تحمل کن ای فقیه (دانا)

(۳) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است (۴) دهقان به تعجب سر انگشت گزان است

پاسخ: گزینه ۱ گزینه ی «۱»، چسباندن صورت به شیشه را به «تنهایی» نسبت داده است و جان بخشی به اشیا، ایجاد شده است.

۷۰- در کدام بیت، هر دو آرایه ی مبالغه و شخصیت بخشی دیده می شود؟

(۱) بزد تیغ و بنداخت از بر، سرش / فرو ریخت چون رود خون از برش

۲) صبح دم از عرش (آسمان) می آمد خروشی عقل گفت / قدسیان (فرشتگان) گویی که شعر حافظ از بر می کنند

۳) مهربانی به گوش باد رسید / باد، آرام شد، ملایم شد

۴) خروش آمد از باره ی (اسب) هر دو مرد / تو گفתי بدرید دشت نبرد

پاسخ: گزینه ۲ بررسی ابیات:

گزینه ی «۱»: مبالغه: در شدت خون ریزی / شخصیت بخشی: ندارد

گزینه ی «۲»: مبالغه: در ارزش مندی شعر حافظ / شخصیت بخشی: سخن گفتن عقل

گزینه ی «۳»: مبالغه: ندارد / شخصیت بخشی: گوش داشتن باد

گزینه ی «۴»: مبالغه: در شدت جنگ / شخصیت بخشی: ندارد

۷۱- کدام بیت با مفهوم داستان «پیاده و سوار» ارتباط معنایی بیش تری دارد؟

۱) تا مرد سخن نگفته باشد / عیب و هنرش نهفته باشد

۲) امیدوار بود آدمی به خیر کسان (دیگران) / مرا به خیر تو امید نیست، شر مرسا

۳) تا تو باشی، ز راستی مگذر / مکش از خط راستگاران سر

۴) تو نیکی می کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز

پاسخ: گزینه ۲ در داستان «پیاده و سوار»، مرد بزّاز به کمک مرد اسب سوار امیدوار بود، اما بعد از پیدا شدن خرگوش

و دویدن اسب او باخودش فکر کرد که شاید مرد اسب سوار قصد سرقت بارش را داشته باشد: «امیدوار بود آدمی به

خیر کسان / مرا به خیر توامید نیست شر مرسا»

۷۲- چه تعداد از ابیات زیر شخصیت بخشی دارد؟

الف، مهر را خفّاش دشمن، شمع را پروانه خصم / جهل را در دست تیغ و عقل را در پای خار

ب، بارها چرخ گفت می خواهم / که ز طبعش جفا بیاموزم

ج، از آتش حسرت بین بریان جگر دجله / خود آب شنیدستی کآتش کندش بریان؟

د، به قدم رفتم و ناچار به سر بازآیم / گر به دامن نرسد چنگ قضا و قدرم

ه، زین سان که ابر می رود اندر هوای گل / دانم که دُر ز دیده کند بر سرش نثار

و، به استغنا چنین مگذر ز من ای برق سنگین دل / مرا در آشیان هم مشتش خاری می شود پیدا!

ز، گر بگویم که مرا با تو سر و کاری نیست / در و دیوار گواهی بدهد کاری هست

ح، بدین صفت که در آفاق صیت شعر تو رفت / نرفت دجله که آبش بدین روانی نیست

۱) چهار ۲) پنج ۳) شش ۴) هفت

پاسخ: گزینه ۴ بیت «ح» شخصیت بخشی ندارد. شخصیت بخشی در دیگر ابیات:

الف، مهر و خفاش، شمع و پروانه، جهل و عقل ب، چرخ ج، دجله

د، قضا و قدر ه، ابر و، برق ز، در و دیوار

۷۳- در کدام گزینه، آرایه ی شخصیت بخشی وجود دارد؟

۱) ای مادر عزیز که جان داده ای مرا / سهل است اگر که جان دهم اکنون برای تو

۲) کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب / تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند

۳) شبی چون چاه بیژن تنگ و تاریک / چو بیژن در میان چاه او من

۴) عشق دردانه (مروارید) است و من غواص و دریا میکرده / سر فرو بردم در آن جا تا کنم سر برکنم

پاسخ: گزینه ۲ شاعر برای اندیشه صورت در نظر گرفته است (رخ اندیشه) و سخن را دارای زلف و مو دانسته است (زلف سخن).

۷۴- کدام بیت شخصیت بخشی ندارد؟

۱) پرسید از چنار که تو چند روزه ای؟ / گفتا چنار، عمر من افزون تر از دویست

۲) هرگز کسی ندید بدین سان نشان برف / گویی که لقمه ای است زمین در دهان برف

۳) به سوزنی ز ره شکوه گفت پیرهنی / ببین ز جور تو، ما را چه زخم ها به تن است

۴) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از نازکی آزار رساند بدنش را

پاسخ: گزینه ۴ مفهوم بیت گزینه ی «۴» این است که «اگر برای معشوق پیرهنی از برگ گل که بسیار لطیف است، آماده کنی، باز هم پوست بدن معشوق به قدری نازک است که آن لباس و پیراهن، بدنش را آزار خواهد داد.»

پس این بیت مبالغه دارد، اما در این بیت آرایه ی شخصیت بخشی که نسبت دادن ویژگی های انسانی به غیرانسان است، دیده نمی شود.

۷۵- عبارت مقابل کدام گزینه، صحیح است؟

۱) خواجه نظام الملک توسی: از وزیران و دانشمندان قرن پنجم است و اثر معروف او قابوس نامه می باشد.

۲) سعدی شیرازی: کتاب گلستان را در زمینه ی اخلاق و تربیت نوشته و کتاب بوستان او به نظم و نثر است.

۳) قیصر امین پور: مجموعه شعرهای او شامل «آینه های ناگهان»، «خانه ای برای شب» و «قصه های سار و سیب» است.

۴) مهدی آذریزدی: وی در خرّمشاه متولد شده است، پنج کتاب در مجموعه ی «قصه های خوب برای بچه های خوب» دارد و حکایت منظومی به نام «شعر قند و عسل» را نوشته است.

پاسخ: گزینه: ۴ بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: اثر معروف خواجه نظام الملک، «سیاست نامه» است و «قابوس نامه»، اثر عنصرالمعالی کیکاووس می باشد.

گزینه ی «۲»: سعدی، بوستان را در زمینه ی اخلاق، تربیت، سیاست و اجتماعیات نوشته و کتاب گلستان او به نظم و نثر است.

گزینه ی «۳»: آثار قیصر امین پور شامل «آینه های ناگهان»، «کوچه ی آفتاب»، «تنفس صبح» و «به قول پرستو» است.

۷۶- کدام گزینه درباره ی شعر زیر، درست است؟

«ای گل، تو ز جمعیت گلزار، چه دیدی؟ / جز سرزنش و بدسری خار، چه دیدی؟

ای لعل دل افروز، تو با این همه پرتو / جز مشتری سفله، به بازار چه دیدی؟ (لعل: سنگی قیمتی / سفله: پست)

رفتی به چمن، لیک قفس گشت نصیبت / غیر از قفس، ای مرغ گرفتار، چه دیدی؟»

۱) مناظره است و همه ی ابیات آن آرایه ی شخصیت بخشی دارند.

۲) مناظره نیست، اما همه ی ابیات آن آرایه ی شخصیت بخشی دارند.

۳) مناظره است و یکی از ابیات آن آرایه ی شخصیت بخشی دارد.

۴) مناظره نیست، اما یکی از ابیات آن آرایه ی شخصیت بخشی دارد.

پاسخ: گزینه ۲ «مناظره» یعنی گفت و گوی شخصیت های انسانی و یا غیرانسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله. در ابیات صورت سؤال گفت و گویی در کار نیست، بلکه صرفاً مواردی خطاب به چند شخصیت غیرانسانی گفته شده است. همه ی ابیات صورت سؤال آرایه ی شخصیت بخشی دارند، زیرا در همه ی آن ها خطاب هایی به غیرانسان وجود دارد. علاوه بر این، در بیت نخست، «سرزنش و بدسری خار» هم شخصیت بخشی دارد.

۷۷- در همه ی ابیات به جز بیت گزینه ی، آرایه ی «شخصیت بخشی» به کار رفته است.

۱) شادی مکن از زادن و شیون مکن از مرگ / زین گونه بسی آمد و زین گونه بسی رفت (شیون: گریه و زاری)

۲) زمان به دست شما می دهد زمام مراد / از آن که هست به دست خرد، زمام شما (زمام: افسار)

۳) زین موج اشک تفته و توفان آه سرد / ای دیده هوش دار که دریاست در دلم (تفته: داغ)

۴) بیا تا ببینیم در کار گل / ز شبنم بشو م رخسار گل

پاسخ: گزینه ۱ شخصیت بخشی در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: دست خرد گزینه ی «۳»: ای دیده گزینه ی «۴»: رخسار گل

۷۸- چند تا از آثار زیر متعلق به قیصر امین پور نیست؟

«مرام خوبان، آینه های ناگهان، تنفس صبح، به قول پرستو، در کوچه ی آفتاب»

۱) یکی ۲) دو تا ۳) سه تا ۴) چهار تا

پاسخ: گزینه ۱ «مرام خوبان» اثر محمود پوروهاب و باقی آثار از قیصر امین پور است.

۷۹- در کدام گزینه، هر دو آرایه ی «تشبیه» و «شخصیت بخشی» وجود دارد؟

۱) طعنه بر طوفان مزین، ایراد بر دریا مگیر / بوسه بگرفتن ز ساحل، موج را دیوانه کرد

۲) سحر در شاخسار بوستانی / چه خوش می گفت مرغ نغمه خوانی

۳) شبنم از روی برگ گل برخاست / گفت: می خواهم آفتاب شوم

۴) سنگ نالید به حال دیوانه ی من / بس که در کوه غمش ناله و شیون کردم

پاسخ: گزینه ۴ بررسی گزینه ها:

گزینه ی «۱»: بوسه گرفتن و دیوانه شدن برای موج ← شخصیت بخشی

گزینه ی «۲»: گفتن مرغ ← شخصیت بخشی

گزینه ی «۳»: برخاستن از روی گل و سخن گفتن شبنم ← شخصیت بخشی

گزینه ی «۴»: نالیدن سنگ ← شخصیت بخشی / کوه غم ← تشبیه

۸۰- دو قطعه شعر زیر بخش نخست دو قطعه از پروین اعتصامی هستند. کدام گزینه در مورد آن ها درست است؟

الف) بلبل آهسته به گل گفت شبی / که مرا از تو تمنایی هست

من به پیوند تو یک رأی شدم / گر تو را نیز چنین رأی هست

گفت فردا به گلستان باز آی / تا ببینی چه تماشایی هست

گر که منظور تو زیبایی ماست / هر طرف چهره ی زیبایی هست

ب، به لاله نرگس مخمور (مست) گفت وقت سحر / که هر که در صف باغ است صاحب هنری ست

بنفشه مژده ی نوروز می دهد ما را / شکوفه را ز خزان و ز مهرگان خبری ست

به جز رخ تو که زیب و فرش ز خون دل است / به هر رخ که در این منظر است زیب و فری ست (فر: شکوه و جلال)

جواب داد که من نیز صاحب هنرم / در این صحیفه ز من نیز نقشی و اثری ست

۱) هر دو شعر مناظره هستند.

۲) هیچ کدام از دو شعر مناظره نیستند.

۳) قطعه ی «الف» برخلاف قطعه ی «ب» مناظره است.

۴) قطعه ی «ب» برخلاف قطعه ی «الف» مناظره است.

پاسخ: گزینه ۱ گاهی در یک نوشته یا شعر، شخصیت های انسانی یا غیر انسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله به گفت و گومی پردازند. به این کار، «مناظره» می گویند. قطعه ی «الف» در مناظره ی «بلبل و گل» و قطعه ی «ب» در مناظره ی «نرگس و لاله» است.

۸۱ در کدام گزینه آرایه ی «شخصیت بخشی» به کار نرفته است؟

۱) شب شنفته است مناجات علی / جوشش چشمه ی عشق ازلی

۲) خندید بر او شعله، که از دست که نالی / ناچیزی تو، کرد بدین گونه تو را خوار

۳) که درختش نام شد گاه آفتاب / گاه بحرش نام شد گاهی سحاب

۴) دریاقلی رکاب بزن یا علی بگو / چشم انتظار همت تو، دین و میهن است

پاسخ: گزینه: ۳ در گزینه ی «۱» عبارت «شب شفته»، در گزینه ی «۲» عبارت «خندید بر او شعله» و در گزینه ی «۴» عبارت «چشم انتظار همت تودین و میهن است» شخصیت بخشی دارند.

۸۲- در کدام بیت، آرایه ی منظره وجود دارد؟

۱) درد عشقی کشیده ام که می‌رس / زهر هجری چشیده ام که می‌رس

۲) همان گه بیایم چو ابر سیاه / بی آزارت آرم بدین جایگاه

۳) گفت پیغامبر قناعت چیست، گنج / گنج را تو وای نمی دانی ز رنج

۴) بگفتا رو صبوری کن در این درد / بگفت از جان صبوری چون توان کرد

پاسخ: گزینه ۴ در منظره، شخصیت های انسانی و غیر انسانی به گفت و گو می پردازند که این موضوع در بیت گزینه ی «۴» اتفاق افتاده است.

۸۳- در همه ی ابیات به جز بیت گزینه ی، آرایه ی «شخصیت بخشی» به کار رفته است.

۱) شادی مکن از زادن و شیون مکن از مرگ / زین گونه بسی آمد و زین گونه بسی رفت (شیون: گریه و زاری)

۲) زمان به دست شما می دهد زمام مراد / از آن که هست به دست خرد، زمام شما (زمام: افسار - مراد: آرزو)

۳) زین موج اشک تفته و توفان آه سرد / ای دیده هوش دار که دریاست در دلم (تفته: داغ)

۴) بیا تا ببینیم در کار گل / ز شبنم بشو م رخسار گل

پاسخ: گزینه ۱ شخصیت بخشی در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: زمان به دست شما می دهد - دست خرد

گزینه ی «۳»: ای دیده (شاعر، چشم را مورد خطاب قرار داده است).

گزینه ی «۴»: رخسار گل

۸۴- چه تعداد از ابیات زیر در قالب منظره سروده شده است؟

الف، گفت با جوجه مرغی هشیار / که ز پهلوی من مرو به کنار

ب، جوانی چنین گفت روزی به پیری / که چون است با پیریت زندگی

ج، بلبلی از جلوه ی گل بی قرار / گشت طربناک به فصل بهار

د، دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی / یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی

ه، به سوزنی ز ره شکوه گفت پیرهنی / بین ز جور تو، ما را چه زخم ها به تن است

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

پاسخ: گزینه ۲ ابیات «الف»، «ب» و «ه» منظره اند.

۸۵- در کدام ابیات، به مفهوم جمله ی زیر اشاره شده است؟

«مرد گفت: از لطف شما متشکرم، راضی به زحمت نیستم. بعد از پیدا شدن خرگوش و دویدن اسب، من هم فهمیدم

که باید بار خودم را خودم به دوش بکشم.»

الف، خدا را بر آن بنده بخشایش است / که خلق از وجودش در آسایش است

ب، بر دوش خلق میفکن / زنهار بار خود را

ج، تا توانی می گریز از یار بد / یار بد، بدتر بود از یار بد

د، غمت از دوش خود بر کس میفکن / تو را با جنس خود در تور دارند

(۱) ب - د (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) الف - د

پاسخ: گزینه ۱ مفهوم عبارت صورت سؤال و ابیات «ب» و «د»: نباید بار خود را بر دوش دیگران افکند.

۸۶- کدام گزینه درباره ی شعر زیر، درست است؟

«ای گل، تو ز جمعیت گلزار، چه دیدی؟ / جز سرزنش و بدسری خار، چه دیدی؟»

ای لعل دل افروز، تو با این همه پرتو / جز مشتری سفله، به بازار چه دیدی؟ (لعل: سنگی قیمتی / سفله: پست)، رفتی به چمن، لیک قفس گشت نصیبت / غیر از قفس، ای مرغ گرفتار، چه دیدی؟»

۱) مناظره است و همه ی ابیات آن آرایه ی شخصیت بخشی دارند.

۲) مناظره نیست، اما یکی از ابیات آن آرایه ی شخصیت بخشی دارد.

۳) مناظره است و یکی از ابیات آن آرایه‌ی شخصیت بخشی دارد.

۴، مناظره نیست، اما همه ی ابیات آن آرایه ی شخصیت بخشی دارند.

پاسخ: گزینه ۴ «مناظره» یعنی گفت و گوی شخصیت های انسانی و یا غیر انسانی به صورت پرسش و پاسخ و یا بحث و مجادله. در ابیات صورت سؤال گفت و گویی در کار نیست، بلکه صرفاً مواردی خطاب به چند شخصیت غیر انسانی گفته شده است. همه ی ابیات صورت سؤال آرایه ی شخصیت بخشی دارند، زیرا در همه ی آن ها خطاب هایی به شخصیت های غیر انسانی وجود دارد. علاوه بر این، در بیت نخست، «سرزنش و بدسری خار» هم شخصیت بخشی دارد.

۸۷- در ترکیب «انسان شریف»، «شریف» صفت «انسان» است که درباره ی آن توضیح می دهد. به این ترکیب، ترکیب وصفی می گویند. با توجه به این توضیح، ترکیب کدام گزینه وصفی است؟

(۱) کنار جنگل (۲) باد ملایم

(۳) مزرعه ی چای (۴) سختی های زندگی

پاسخ: گزینه ۲ در گزینه ی «۲»، واژه ی «ملایم»، درباره ی «باد» توضیح می دهد و یکی از ویژگی های آن را بیان می کند. بنابراین، این ترکیب، وصفی است.

۸۸- مفهوم ضرب المثل «مار گزیده از ریسمان سیاه و سفید می ترسد» در کدام گزینه آمده است؟

۱) باید از کسی که به دیگران بدی می کند، ترسید.

(۲) کسی که بلایی سرش آمده و تجربه ی تلخ دارد، محتاطانه عمل می کند.

(۳) همه از نیش مار می ترسند.

۴، کسی که بدی دیده باشد از خوبی دیگران هم می ترسد.

پاسخ: گزینه ۲

۸۹- کدام گزینه با ضرب المثل «این دغل دوستان که میبینی / مگسانند گرد شیرینی» ارتباط معنایی دارد؟

۱، دوست آن باشد که گیرد دست دوست / در پریشان حالی و درماندگی

۲، تا پول داری رفیقتم قربان بند کیفتم.

۳، دوستی با مردم دانا نکوست / دشمن دانا به از نادان دوست

۴، هر چه از دوست رسد نکوست

پاسخ: گزینه ۲

الوند قلله افتخار آموزش